

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KIT/OSW	Strana:	1 / 4
Název předmětu:	Ontologie a sémantický web		
Akademický rok:	2018/2019	Tisknuto:	08.05.2019 18:11

Pracoviště / Zkratka	KIT / OSW			Akademický rok	2018/2019
Název	Ontologie a sémantický web			Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 5 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD] Cvičení 2 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	ANO
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	124 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Letní semestr
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný	Ano			Hodn. stup. zp. před zk.	S N
Hodnotící stupnice	A B C D E F				
Hod. v komb. formě					
Automat. uzn. záp. před	Ne				
Periodicita					
Nahrazovaný předmět	KIT/ZT2				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	KIT/§ITE				

Cíle předmětu (anotace):

V tomto předmětu se studenti seznámí s možnostmi reprezentace a zpracování sémantiky prostřednictvím ontologií a příbuzných struktur. Těžištěm předmětu je představení jazyků, přístupů a nástrojů využitelných pro vývoj ontologií spolu s uvedením praktických aplikací ontologií. Úspěšný absolvent předmětu bude schopen porozumět roli ontologií v sémantickém webu a znalostních systémech a vysvětlit možnosti vývoje ontologií. Student bude umět analyzovat aplikační doménu, pro kterou navrhne, vytvoří a ověří konzistenci ontologie spolu s odvozením nových souvislostí a dotazováním se na její obsah.

Požadavky na studenta

Klasifikace předmětu je stanovena v souladu s platným Studijním a zkušebním řádem UHK a směrnicemi děkana FIM UHK.

Požadavky pro získání zápočtu:

1. Docházka na cvičení je zaznamenávána a je použita jako doprovodné kritérium pro rozhodování v případě, kdy student těsně nesplňuje požadavky k zápočtu.
2. Účast na termínech cvičení, v nichž probíhá zápočtový test, nebo je kontrolováno vypracování projektu, je povinná. Termíny takových cvičení budou oznámeny v předstihu.
3. Absolvování jednoho zápočtového testu z probírané látky na min. 60% z maxima bodů, a zároveň
4. Vypracování a předvedení projektu na schválená témata na min. 60% z maxima bodů.

Další omezení:

1. Zápočtový test lze v případě neúspěchu jednou opakovat.
2. Projekt lze odevzdat pouze jednou.

Požadavky pro zkoušku:

Student uspěl u zkouškového testu, jestliže dosáhl alespoň 50% z maxima bodů.

Hodnotící zkoušková škála (v procentech) je následující:

- 90+ A (1)
- 80-89 B (1 - 2)
- 70-79 C (2)
- 60-69 D (2 - 3)

50-59 E (3)
0-49 F (4)

Obsah

1. Formální reprezentace znalostí
2. Architektura sémantického webu a podpůrné technologie
3. Schémata a jazyky formální reprezentace sémantiky v sémantickém webu
4. Dotazování a odvozování v sémantickém webu, nástroje a jazyky
5. Systémový přístup k ontologickému modelování, návrhové vzory a metodiky
6. Softwarová podpora návrhu, vývoje a testování ontologických modelů
7. Principy, nástroje, úložiště a použití propojených dat (linked data)
8. Praktické aplikace formální reprezentace sémantiky

<https://oliva.uhk.cz/KIT-OSW>

Studijní opory

e-kurz KIT/OSW - Ontologie a sémantický web

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Mgr. Daniela Ponce, Ph.D.
- **Přednášející:** Ing. Martina Husáková, Ph.D.
- **Cvičící:** Ing. Martina Husáková, Ph.D., Ing. Tomáš Nacházel, RNDr. Petr Tučník, Ph.D.

Literatura

- **Základní:** SIKOS, Leslie F. (2015). *Mastering structured data on the Semantic Web : from HTML5 microdata to linked open data..* [Berkeley] : Apress.
- **Základní:** Segaran, T., Taylor, J., Evans, C. (2009). *Programming the semantic web.*
- **Základní:** Hebel, J. (2009). *Semantic web programming.*
- **Základní:** Mařík, V., a kol. (2013). *Umělá inteligence (6).*
- **Rozšiřující:** Yu, L. (2011). *A developer's guide to the semantic web.*
- **Rozšiřující:** Walton, Ch. D. (2007). *Agency and the Semantic Web.*
- **Rozšiřující:** Sugumaran, V., Gulla, J. A. (2008). *Applied semantic web technologies.*
- **Rozšiřující:** Passin, T. B. (2004). *Explorer's Guide to the Semantic Web.*
- **Rozšiřující:** Hitzler, P., et al. (2009). *Foundations of Semantic Web Technologies.*
- **Rozšiřující:** Stuckenschmidt, H., Van Harmelen, F. (2005). *Information sharing on the semantic web.*
- **Rozšiřující:** Bureš, M. (2005). *Nová generace webových technologií. I..* Praha.
- **Rozšiřující:** Allemang, D., et al. (2008). *Semantic web for the working ontologist: modeling in RDF, RDFS and OWL.*
- **Rozšiřující:** Baker, Ch. J. O., Cheung, K. H. (2007). *Semantic web: revolutionizing knowledge discovery in the life sciences.*
- **Rozšiřující:** Davies, N. J., et al. (2006). *Semantic Web technologies: trends and research in ontology-based systems.*
- **Rozšiřující:** Pollock, J. T. (2009). *The Semantic Web For Dummies.*

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivity	Časová náročnost aktivity [h]
Příprava na zkoušku [30-60]	30
Kontaktní výuka	26
Vypracování seminární práce v bakalářském studijním programu [20-40]	24

Příprava na dílčí test [2-20]	12
E-learning [dáno e-learningovým kurzem]	12
Praktická výuka [vyjádření počtem hodin]	26
Celkem:	130

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

- Test
- Písemná zkouška

Odborné dovednosti - odborné dovednosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

- Projekt

Obecné způsobilosti - obecné způsobilosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

- Projekt

Předpoklady

Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:

- definovat objektově orientované principy a plynně je použít pro běžné modelové situace
- popsat principy a fungování world wide webu a jeho základních prvků
- charakterizovat principy návrhu a vývoje databází

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

- vytvořit jednoduchý až středně složitý diagram tříd v jazyce UML
- vytvořit statickou webovou stránku v HTML
- sestavit jednoduchý až středně složitý dotaz v jazyce SQL včetně projekce a selekce
(absolvoval předměty TNPW1, UOMO a DBS1)

Vyučovací metody

Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:

- Přednáška s demonstrací
- Samostatná práce studentů
- Samostudium studentů

Odborné dovednosti - pro dosažení odborných dovedností jsou užívány vyučovací metody:

- Cvičení
- Samostatná práce studentů
- Studium metodou řešení problémů

Obecné způsobilosti - pro dosažení obecných způsobilostí jsou užívány vyučovací metody:

- Studium metodou řešení problémů

Výsledky učení

Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:

- vysvětlit možnosti, technologie a možné použití sémantického webu
- popsat základní prvky ontologického modelování
- vysvětlit logické odvozování v ontologickém modelu

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

- vyhledat a klást dotazy nad existujícími zdroji propojených dat pro daný účel
- formálně reprezentovat pojmy a vztahy mezi nimi v ucelené podobě (modelu) pro danou problémovou oblast za účelem

vyjádření sémantiky oblasti
 porovnat objektivě orientovaný a ontologický model
 formulovat dotazy nad zdroji dat ve formátech sémantického webu

Obecné způsobilosti - po absolvování předmětu je student schopen:

bc. studium: samostatně a odpovědně se na základě rámcového zadání rozhodují v souvislostech jen částečně známých aplikovat základní postupy ontologického modelování * postupovat při reprezentaci sémantiky projektovým způsobem

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Aplikovaná informatika	Bakalářský	Prezenční	Aplikovaná informatika	1	V20 14	2018	ai3-p - povinné předměty	A	3	LS
Informační management	Bakalářský	Prezenční	Informační management	1	V20 14	2018	im3-p - povinné předměty	A	3	LS
Systémové inženýrství a informatika	Bakalářský	Prezenční	Informační management	1	V20 14	2018	im3-p - povinné předměty	A	3	LS
Systémové inženýrství a informatika	Magisterský	Prezenční	Informační management	1	V20 14	2018	im5-p - povinné předměty	A	3	LS